

Dávky důchodového pojištění poskytované pro případ stáří, invalidity a úmrtí živatele upravuje zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění.

Podmínky nároku poskytování dávek se posuzují podle právní úpravy platné v okamžiku, kdy osoba o důchod žádá.

Kdo odvádí pojistné na důchodové pojištění?

Za zaměstnance pojistné odvádí zaměstnavatel, podnikatelé jsou povinni pojistné hradit sami. Stát je plátcem pojistného např. za osoby v evidenci ÚP po dobu max. 3 let, osoby pečující o dítě do 4 let jeho věku, osoby pečující o jinou osobu závislou na péči (II. – IV. stupeň závislosti), osoby v invalidním důchodu pro III. stupeň invalidity, osoby konající vojenskou službu, osoby ve výkonu trestu zařazené do práce, aj.

Doba, po kterou byla osoba z jakéhokoliv důvodu nezaměstnaná a nepřihlásila se do evidence ÚP, se do doby pojištění vůbec nezapočítává.

Pokud má osoba více dob pojištění (např. při zaměstnání podniká), pro zjištění potřebné doby pojištění se souběh činností započítá jako jediná doba pojištění. Pro výši důchodu se však zohlední příjmy z obou dob pojištění (zaměstnání i podnikání).

Informativní list důchodového pojištění

Ke kontrole zaevidovaných dob důchodového pojištění je možné si u České správy sociálního zabezpečení bezplatně (1x ročně) vyžádat Informativní list důchodového pojištění. Tento list je žadateli zaslán ve lhůtě 90 dní od doručení žádosti.

Pokud osoba zjistí, že jí v informativním listu chybí některé doby pojištění (často chybí doba studia, vojenské služby, péče o dítě do 4 let věku, péče o osobu závislou na pomoci jiné osoby a trest odnětí svobody), může žádat jejich doplnění. Tyto doplňované doby je však nutné doložit.

Více informací k důchodům dostanete v občanské poradně a okresní správě sociálního zabezpečení.

Oblastní charita Ústí nad Orlicí

OBČANSKÁ PORADNA

Člen asociace občanských poraden

(odborné sociální poradenství dle zák. č. 108/2006 Sb.)

Tel.: **734 281 415** (denně v provozní době)
465 520 520 (Ústí nad Orlicí, záznamník)

Po zanechání vzkazu na záznamníku voláme zpět.

e-mail: poradna@uo.hk.caritas.cz

www.uo.charita.cz, www.obcanskeporadny.cz

Občanská poradna			
PO	Ústí nad Orlicí	9 - 12	13 - 16
	Česká Třebová	9 - 12	_____
ÚT	Králíky	9 - 12	_____
ST	Vysoké Mýto	9 - 12	_____
ČT	Ústí nad Orlicí	9 - 12	13 - 16
	Letohrad	9 - 12	_____
PÁ	Lanškroun	9 - 12	_____

Na všechna kontaktní místa je možné se objednat.

Aktuální provozní dobu si, prosíme, ověřte.

OP Ústí nad Orlicí

Oblastní charita Ústí nad Orlicí
17. listopadu 69, 562 01 Ústí nad Orlicí

OP Česká Třebová

Hýblova 63, 560 02 Česká Třebová

OP Králíky

Základní škola Králíky
Moravská 647, 561 69 Králíky

OP Vysoké Mýto

Centrum sociálních služeb
Plk. B. Kohouta 914, 566 01 Vysoké Mýto

OP Letohrad

Zdravotní středisko
Družstevní 815, 561 51 Letohrad

OP Lanškroun

Centrum sociálních služeb
Havlíčková 1129, 563 01 Lanškroun

DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ

Stručný průvodce

Zdroj: idnes.cz

Občanská poradna Ústí nad Orlicí

Vydala Občanská poradna Ústí nad Orlicí.

Starobní důchod (§ 28-37c)

a) „předčasný“ starobní důchod (§ 31)

Nárok na předčasný důchod vzniká pojištěnci, který před dosažením důchodového věku získal potřebnou dobu pojištění.

Předčasný důchod je trvale krácen. Při dosažení důchodového věku nedochází k přepočtu předčasného důchodu.

Předčasný důchod do dosažení důchodového věku nenáleží, dokud je vykonávána výdělečná činnost, nebo je poskytována podpora v nezaměstnanosti.

Do předčasného důchodu je možné odejít 3-5 let před dovršením důchodového věku.

b) „řádný“ starobní důchod

Nárok na řádný důchod vzniká pojištěnci, který získal potřebnou dobu pojištění a dosáhl důchodového věku.

Důchodový věk je pro pojištěnce narozené do roku 1971 rozdílný pro muže a ženy. U žen je taktéž zohledňována výchova dětí. Pro pojištěnce narozené po roce 1971 je pak důchodový věk stejný bez ohledu na počet vychovaných dětí. **Po roce 1971 činí důchodový věk 65 let.**

Potřebná doba pojištění se postupně prodlužovala, pro nárok na starobní důchod **po roce 2018 je to 35 let.**

Pro zjištění, kolik činí potřebná doba pojištění, je rozhodující výhradně rok dosažení důchodového věku.

Pokud pojištěnec po vzniku nároku na řádný důchod, vykonával výdělečnou činnost a přitom řádný důchod nepobíral, nebo pobíral jen v poloviční výši, může být výše jeho důchodu přepočítána a navýšena.

Invalidní důchod (§ 38-42)

Na invalidní důchod osobě vzniká nárok, pokud ještě nedosáhla důchodového věku, získala potřebnou dobu pojištění a z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její pracovní schopnost alespoň o 35 %.

Stupeň invalidity	Pokles pracovní schopnosti
I.	35 – 49 %
II.	50 – 69 %
III.	70 % a více

Potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod činí u pojištěnce ve věku:

do 20 let	1 rok
20 – 22 let	1 rok
22 – 24 let	2 roky
24 – 26 let	3 roky
26 – 28 let	4 roky
nad 28 let	5 let

Potřebná doba pojištění se zjišťuje z období před vznikem invalidity.

Vdovský/vdovecký důchod (§ 49-51)

Vdova má nárok na vdovský důchod po zemřelém manželovi, který pobíral starobní nebo invalidní důchod, anebo ke dni své smrti splnil podmínky nároku na starobní nebo invalidní důchod. Vdovec má nárok na vdovecký důchod po zemřelé manželce za stejných podmínek.

Vdovský/vdovecký důchod náleží po dobu 1 roku.

Po uplynutí této doby důchod náleží, pokud žijící manžel

- pečuje o nezaopatřené dítě
- pečuje o svého rodiče, nebo rodiče zemřelého manžela, se kterým žije ve společné domácnosti
- je invalidní ve III. stupni
- dosáhl věku o 4 roky nižšího, než činí důchodový věk pro muže stejného data narození

Sirotčí důchod (§ 52-53)

Na sirotčí důchod má nárok nezaopatřené dítě, pokud zemře jeho rodič (adoptivní rodič), nebo osoba, které bylo soudně svěřeno do péče, pokud tato pečující osoba ke dni své smrti pobírala starobní nebo invalidní důchod, nebo získala potřebnou dobu pojištění.

Nárok na sirotčí důchod dítěti zaniká okamžikem, kdy je schopné se samo živit, nejčastěji ukončí-li studium.

Stane-li se dítě znovu nezaopatřené, nárok na sirotčí důchod může být obnoven.

Souběh více důchodů (§ 58-61)

Jsou-li současně splněny podmínky nároku na výplatu více důchodů téhož druhu nebo výplatu starobního a invalidního důchodu, vyplácí se jen jeden důchod a to ten vyšší.

Jsou-li současně splněny podmínky nároku na výplatu starobního a invalidního důchodu ve stejné výši, vyplácí se důchod, který si pojištěnec zvolil.

Jsou-li současně splněny podmínky nároku na výplatu starobního důchodu nebo invalidního důchodu a na výplatu vdovského/vdoveckého anebo sirotčího důchodu, vyplácí se nejvyšší důchod v plné výši a zbylé se krátí.

Vyplácení důchodu (§ 64-66)

Důchody se vyplácejí v hotovosti poštovní složenkou. Pojištěnec může požádat o *změnu vyplácení důchodu na účet*. Je-li však důchod zasílán na účet a pojištěnec má exekuce, nebo hrozí jejich nařízení, doporučuje se změna výplaty zpět na výplatu složenkou. Změna výplaty důchodu může trvat až 3 měsíce.

Dokud sirotek nedovrší 18 let, je jeho sirotčí důchod vyplácen jeho zákonnému zástupci. Souhlasí-li s tím zákonný zástupce, může být důchod vyplácen přímo sirotkovi již dříve.

Není-li pojištěnec schopen sám přijmout důchod, je vhodné ustanovit zvláštního příjemce důchodu, např. manžela, člena domácnosti, nebo obecní úřad.

Důchody mohou být vypláceny i do zahraničí.

Doplnění důchodového pojištění (§ 6)

Pojištěnec, kterému chybí potřebná doba pojištění, si tuto dobu může „doplatit“ při tzv. účasti na dobrovolném důchodovém pojištění. Doplatit důchodové pojištění lze pouze v délce 1 roku.